

20 april 2021

Innlegg fra Oslo skadelegevakt til møtet Elsparkesykler: ut av puberteten og inn i voksenlivet

V Henrik Siverts, Overlege

Kjære alle sammen!

Vi på skadelegevakta har registrert pasienter som har skadet seg ved bruk av elsparkesykkel siden mars 2019.

Her følger noen viktige tall

Frem til i dag er det registrert 2250 skadede elsparkesyklister.

August 2020 var toppmåned med 253 registrerte skadede – dvs mer enn 8 pr døgn.

Sist sommer – i perioden juni, juli, august og september var det 847 skadede, nesten 7 pr døgn.

Av disse var ca 65% lette skader, 27 % moderate skader og 8 % alvorlige skader.

Frem til i dag har det vært 193 alvorlige skader. Svært mange av disse vil få varige men.

Eksempler på alvorlige skader er feilstilte bruddskader i armer og ben, kompliserte brudd i ansikt og hodeskader med hjerneblødninger.

1/3 av skadene var hode/ansikts-skader – og hjelmbruken er stort sett fraværende.

Av de ruspåvirkede var andelen hodeskader 53%

46% av ulykkene har skjedd mellom kl 22 og 06.

I perioden april 2019 til mars 2020 var ca 40 % av de skadede ruspåvirket i skadeøyeblikket. Først og fremst påvirket av alkohol. Dette er et forsiktig anslag da tallet er basert på elsparkesyklistens egenrapportering eller observert og journalført av lege.

39% av de skadede er kvinner, 61% menn.

161 skadede var under 17 år.

40% av ulykkene var eneulykke med hindring - som oftest trikkeskinne, hull i vegen eller fortauskant

Risiko for å skade seg på natten er mer enn 3 ganger høyere enn på dagtid (ulykkesrisiko per million personkilometer – hentet fra Statens Vegvesens rapport «skader på sykkel og elektrisk sparkesykkel i Oslo» publisert 24/3-21.)

Hva er status nå i nedstenkt periode?

I april er det per 15/4 registrert 46 skadede, dvs 3 pr. døgn. Det var 1 pr døgn i mars.

Vi regner med at vi passerer 100 skadede i april måned. I april i fjor var det 37 skadede

Når alkoholservering kommer i gang er det forventet en betydelig økning av skadene.

Vi merker tydelig at skader med elsparkesykler, spesielt nattetid, er skader som kommer i tillegg til andre skader og ikke i stedetfor.

### **Syns vi dette er greit?**

Er det greit at personer får varige men på grunn av skader ved bruk av elsparkesykkel – både de som kjører sykkelen og de som blir påkjørt?

Er det greit at hvem som helst kan leie en elsparkesykkel?

Er det greit at det er 2 på 1 sparkesykkel?

Er det greit at det ikke er noen promillegrense?

Er det greit at syklene benyttes på natten – når skadehyppighetene pr. kjørte kilometer på natt er betydelig høyere enn på dagtid?

Er det greit at de som ønsker å benytte elsparkesykkel i edru tilstand kl 03 om natten ikke får mulighet til det.

Politiet syns det er greit at det ikke er noen promillegrense

Politiet syns det er greit at elsparkesyklene kan leies nattestid

Politiet syns elsparkesyklene skal likestilles med sykkel

«Fare- og skadepotensialet ved bruk av små elektriske kjøretøy kan ikke likestilles med konsekvensene av å kjøre ruset med motorvogn» sier politiet

Vi på skadelegevakta er glade for at Tier og Voi – to av de største utleie-aktørene – ønsker promillegrense da de ønsker at det skal tas konsekvens av den betydelige økte risiko for skade alkoholpåvirket kjøring medfører.

Vi på skadelegevakten håper at de som bestemmer kan innføre begrensninger som virker på skadeomfanget.

Vi anbefaler stengning på natt i perioden 24 – 05 da risiko for skader i denne perioden er absolutt høyest.

Kl 03 er det 8 ganger større risiko for å skade seg enn på dagti.

Vi anbefaler også promillegrense da det forhåpentlig vil redusere bruk av elsparkesykkel i alkoholpåvirket tilstand.

Vi har registrert skader ved skadelegevakten i Oslo siden 1999.

Viktigste formål med registreringen er å forebygge skader.

Vi har aldri tidligere, på eget initiativ, gått ut med anbefalinger om skadereduserende tiltak.

Men vi syns det er vanskelig å ikke si ifra når skadeomfanget ved bruk av elsparkesykler er så voldsomt som det vi nå ser.

# Oversikt over antall skadede elspakesyklistere i perioden april 2019 – april 2021

Totalt 2250

